

Pentru clădiri durabile, sănătoase și accesibile – Pactul “2050 ready building” (clădiri pregătite pentru 2050)

Bruxelles, 28 Mai 2024

REHVA este o federație europeană de asociații profesionale naționale și reprezintă, ca o singură voce, peste 120.000 de ingineri și tehnicieni de instalații pentru clădiri, auditori energetici și alte categorii de specialiști pentru sistemele tehnice din clădiri, din 24 de țări europene (www.rehva.eu). Misiunea REHVA este de a contribui în mod constant la dezvoltarea unui mediu construit accesibil, sustenabil, sigur și sănătos.

Întrucât REHVA sprijină dezvoltarea politicilor UE (monitorizând directive ca EPBD, RED, EED, ESPR etc.) legate de calitatea mediului interior (IEQ) și performanța energetică a clădirilor (EPB), și implementarea acestora la nivel național, asociațiile membre REHVA doresc să încurajeze forțele politice europene să sprijine principiile tehnice propuse de experții REHVA pentru a atinge până în 2050 obiectivele UE din sectorul construcțiilor.

Acesta este obiectivul pactului “2050 ready building” (clădiri pregătite pentru 2050).

În continuare sunt expuse mai multe preocupări extrem de importante care ar conduce la atingerea obiectivelor UE pentru 2050 în sectorul construcțiilor.

✓ Principiile pactului “2050 ready building” (clădiri pregătite pentru 2050)

Clădirile trebuie să ofere în primul rând protecție, asigurând un mediu interior sănătos, confortabil și sigur. În al doilea rând, sectorul clădirilor trebuie să joace un rol-cheie în atingerea obiectivului de emisii “zero carbon” în UE până în 2050. De aceea, REHVA pledează pentru pactul „2050 ready building”, bazat pe următoarele principii majore valabile atât pentru construcțiile noi, cât și pentru cele renovate:

- eficiența energetică să fie pe primul loc;
- sursele regenerabile de energie să fie utilizate prioritar;
- sisteme de încălzire și răcire să fie decarbonate (dar și materialele de construcție utilizate să aibă conținut scăzut de carbon);
- respectarea calității ridicate a mediului interior - în general (Indoor Environment Quality sau IEQ), dar și a aerului interior - în particular (Indoor Air Quality sau IAQ);
- digitalizarea clădirilor (clădiri inteligente);
- soluții tehnice rentabile economic și optimizate pentru mediu.

Aceste principii, privite prin prisma ciclului de viață (Life Cycle Assessment sau LCA), trebuie aplicate tuturor clădirilor, contribuind la bunăstarea ocupanților și protejând confortul acestora, reducând în același timp semnificativ impactul asupra mediului. Clădirile nu mai sunt doar consumatori de energie, ci și producători activi de energie. Echipate cu tehnologii inteligente și sisteme de stocare a energiei pentru căldură și electricitate, aceste clădiri vor oferi

flexibilitate rețelelor de distribuție a energiei, contribuind la tranziția și decarbonarea sectorului energetic.

REHVA pledează în mod special și lucrează pentru definirea unui „limbaj comun” european, bazat pe indicatori comuni, pentru performanța energetică și de sănătate a mediului interior din clădiri. Datorită creșterii complexității multidisciplinare a sectorului construcțiilor, este necesar să se găsească o înțelegere reciprocă și să se ofere o educație intensivă pentru toate grupurile țintă și părțile interesate.

✓ **Emisii „zero carbon” în sectorul construcțiilor până în 2050**

Decarbonarea sistemelor de încălzire și răcire este esențială pentru atingerea obiectivului de emisii „zero carbon” până în 2050, un obiectiv ambițios pentru sectorul construcțiilor care este responsabil pentru 37% din emisiile de CO₂ ale UE.

Principiul privind emisii „zero carbon” include toate etapele ciclului de viață al unei clădiri (producția materialelor de construcție, transportul acestora, construcția clădirii, utilizarea, înlocuirea, dezafectarea, gestionarea deșeurilor, reutilizarea, reciclarea și eliminarea finală) și toate emisiile de gaze cu efect de seră ale clădirii emise atât în apropiere, cât și la distanță.

Directivele și reglementările europene, precum și transpunerea lor la nivel național și regional, ar trebui să fie „bazate pe performanță”. Acestea ar trebui să fie neutre din punct de vedere tehnologic, permițând optimizarea soluțiilor tehnice de către profesioniștii din domeniul construcțiilor, totodată creând condiții echitabile pentru producătorii de echipamentele tehnice și pentru furnizorii de energie.

✓ **Clădiri sănătoase – exigențe privind calitatea mediului și a aerului din clădiri (IEQ/IAQ)**

Nevoia de calitate a aerului nu se oprește la ușa de intrare în clădire, include și aerul pe care îl respirăm în interiorul clădirilor – unde ne petrecem până la 90% din viața de zi cu zi. Aerul din clădiri este mult mai poluat decât cel exterior [1]. Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății [2], 150.000 de decese premature în Europa sunt cauzate anual de calitatea proastă a aerului din interior, generând anual costuri suplimentare de peste 260 de miliarde de euro. Acest aspect trebuie abordat urgent în vederea soluționării problemelor legate de sănătate, rezultând astfel economii majore și cheltuieli publice optimizate.

Politicile UE ar trebui să favorizeze îmbunătățirea sănătății în clădiri, asociată cu IEQ/IAQ mai bune, acordând importanță reglementărilor care să asigure o transpunere cât mai curajoasă a EPBD (directiva pentru performanța energetică a clădirilor), în special în ceea ce privește ventilarea în clădiri. Îmbunătățirea monitorizării, verificării și reglementării calității mediului interior în clădirile rezidențiale și extinderea inspecției sistemelor de ventilare la toate clădirile ar trebui să facă parte din aceste politici. Cerințele aferente clădirilor pentru a garanta calitatea aerului din interior ar trebui să fie încorporate în taxonomie și în legislația privind achizițiile publice ecologice.

Cerințele pentru proiectare ecologică ar trebui actualizate pentru a fi siguri că sunt introduse pe piață echipamente de ventilare eficiente din punct de vedere energetic.

Pentru a obține o mai bună informare și un răspuns rapid, registrele electronice naționale și europene ale clădirilor ar trebui să integreze și date privind calitatea aerului din interior și ventilarea.

✔ **Case la prețuri accesibile și stimulente pentru clădiri performante**

Renovarea, operarea și întreținerea clădirilor la prețuri accesibile, înțelegerea și acordul utilizatorilor asupra soluțiilor propuse joacă un rol determinant în acceptarea socială a tranziției energetice.

Nu există o soluție general valabilă („one fits all”) pentru toate clădirile noi și existente. Informarea cu privire la beneficiile renovării, cum ar fi bunăstarea și rentabilitatea economică, ar trebui să fie cheia pentru a motiva proprietarii și/sau investitorii privați. Profesioniștii din construcții trebuie să propună și să explice proprietarilor și ocupanților clădirilor care e cea mai bună soluție.

Sărăcia energetică trebuie abordată prin stimulente/măsuri financiare specifice care să permită familiilor cu venituri mici să-și modernizeze locuințele. Renovarea nu numai că reduce consumul de energie și costurile de întreținere, dar îmbunătățește și condițiile generale de viață, sănătatea și bunăstarea utilizatorilor clădirilor, promovând astfel acceptarea socială și sprijinul pentru practicile de viață sustenabile.

Următoarele acțiuni ar trebui implementate:

- proprietarii să primească asistență tehnică finanțată, inclusiv prin ghișee unice, pentru elaborarea auditurilor energetice sau a pașapoartelor de renovare, pentru a facilita luarea deciziilor în cunoștință de cauză;
- accesul la capital să fie facilitat prin măsuri precum creditele ipotecare verzi, așa cum se arată în articolul 17 din directiva EPBD;
- stimulentele financiare să fie bazate pe performanță, fără să favorizeze sau să excludă vreă soluție tehnică unică, dacă cerințele de performanță sunt îndeplinite.

Cuplarea inițiativelor de renovare la prețuri accesibile cu diverse stimulente este o strategie definitorie în promovarea atât a echității sociale, cât și a responsabilității față de mediu, protejând în același timp fondurile publice care, având în vedere deficitul lor, ar trebui optimizate și gestionate cu atenție pentru a combate eficient sărăcia energetică și pentru a sprijini tranziția energetică.

✔ **Rolul profesioniștilor HVAC în tranziția energetică – competențe tehnice și abordarea UE**

Rolul profesioniștilor HVAC în tranziția energetică este esențial. Noile provocări necesită dezvoltarea de noi competențe tehnice și de o înțelegere a politicilor energetice globale ale

UE. Dezvoltarea profesională continuă este esențială, deoarece îi menține pe profesioniști la curent cu cele mai recente progrese tehnologice și noutăți legislative. Printre numeroasele referiri la abilitățile de formare, perfecționare și recalificare, articolul 17 din EPBD prevede ca statele membre să promoveze educația și formarea pentru a asigura o forță de muncă suficientă și competentă, vizând în special IMM-urile și microîntreprinderile.

Colaborările în domeniul cercetării între mediul academic și industria de instalații pentru clădiri ar trebui stimulate prin centre de inovare, centre de cercetare și proiecte de colaborare pentru a defini noi programe educaționale care să abordeze provocările cheie, să stimuleze inovarea și să atragă noi studenți.

Standardele pentru sistemele HVAC joacă un rol esențial în facilitarea mobilității și recunoașterii calificărilor în statele membre. Standardele asigură că profesioniștii HVAC din întreaga UE au o bază de cunoștințe și un set de abilități consistente. Prin aderarea la standardele comune ale UE, profesioniștii HVAC pot contribui eficient la tranziția energetică, optimizând sistemele pentru performanță și durabilitate.

Metodologiile comune, bazate pe standarde comune ale UE, pentru evaluarea performanțelor clădirilor promovează transparența, luarea deciziilor în cunoștință de cauză și coerența în aplicarea tranziției energetice. Partajarea cunoștințelor și dezvoltarea metodologiilor și instrumentelor comune pot reconcilia diferențele dintre statele membre cauzate de factori economici, tehnologici și sociali, respectând în același timp diversitatea culturală și echitatea socială.

În timp ce sunt folosite metode comune, standardele naționale trebuie să reflecte nevoile climatice și legislația specifice fiecărei țări. Această abordare armonizată conduce la depunerea unui efort european comun, dezvoltând astfel tranziția energetică și o forță de muncă calificată, motivată și dedicată protejării mediului.

[1] <https://sustainenvironres.biomedcentral.com/articles/10.1186/s42834-020-0047-y>

[2] https://unece.org/DAM/Photos_Info_Unit/Economic-cost-health-impact-air-pollution-en_1_.pdf

Numele candidatului care susține pactul "2050 ready buildings"

Semnătura candidatului
